

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoP/14/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5618200608
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Burik
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5618200608.9

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Burika a členov senátu JUDr. Márie Dubcovej a Mgr. Zuzany Štolcovej, vo veci starostlivosti o maloleté deti R. H., nar. XX. X. XXXX, a N. H., nar. XX. X. XXXX, obidve deti bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, deti matky F.. K. H., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, N. Y., zastúpenej advokátskou kanceláriou Benkóczki, Baláž - advokáti, s.r.o., so sídlom 29. augusta 36A, Bratislava, IČO: 35 917 148, a otca R.. K.. R. H., T., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom T. H. XXX/XX, W., zastúpeného JUDr. Ing. Ivanou Kožákovou, advokátkou, so sídlom L. XXXX/XX, N. Y., v konaní o návrhu otca na úpravu styku s maloletými deťmi, v konaní o zmenu osobnej starostlivosti a v konaní o uloženie výchovného opatrenia, za účasti Krajskej prokuratúry v Žiline, so sídlom Moyzesova 20, Žilina, Úradu komisára pre deti, so sídlom Odborárske námestie 3, Bratislava, IČO: 50 159 399, a Centra pre deti a rodinu Istebné, so sídlom Istebné 258, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, v konaní o začatie konania o nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši č.k. 1P/37/2018-2714 zo dňa 08.06.2023

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu vo výrokoch, ktorým začal konanie o nariadenie neodkladného opatrenia, ustanovil maloletým deťom opatrovníka a uložil matke a maloletému R. H. absolvovať individuálne psychologické poradenstvo (I., II., III.), z r u š u j e .

Uznesenie okresného súdu vo výroku, ktorým návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia umiestnením maloletých detí do ústavného odborného pracoviska so zámerom odbornej pomoci a obnovy vzťahu maloletých detí ku otcovi, návrh otca uložiť dočasný zákaz styku a kontaktovania matky s maloletými deťmi a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zverením maloletých detí do starostlivosti otca zamietol (IV.), p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd v Liptovskom Mikuláši začal konanie o nariadenie neodkladného opatrenia a o uloženie povinnosti matke a maloletému R. H. podrobiť sa psychologickému poradenstvu a psychologickéj terapii. Maloletému ustanovil kolízneho opatrovníka a zároveň uložil matke a maloletému povinnosť absolvovať individuálne psychologické poradenstvo a psychologickú terapiu u psychológa alebo v pracovisku psychologického poradenstva a psychologickéj terapie, ktoré matka zvolí sebe a maloletému R. H. podľa vlastného výberu, a to u matky so zameraním na prekonanie rodičovského konfliktu, spracovanie negatívnych emócií voči otcovi maloletých detí, zlepšenie komunikácie matky s otcom maloletých, akceptovanie práv otca ako druhého biologického rodiča za účelom edukatívnej psychoterapie zameranej na zlepšenie komunikácie matky s maloletými tak, ako to ďalej podrobne špecifikoval vo výroku III. výroku napadnutého rozhodnutia. Návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia umiestnením maloletých detí do ústavného odborného pracoviska so zámerom odbornej pomoci a obnovy vzťahu maloletých detí ku otcovi, uloženie zákazu styku a kontaktovania matky s maloletými deťmi ako i jeho návrh na nariadenie neodkladného opatrenia

zverením maloletých detí do jeho starostlivosti zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 360 ods. 1, § 367 ods. 1, 3 CMP v spojení s ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1 CSP, keď konštatoval, že medzi účastníkmi je potrebné dočasne upraviť pomery v prebiehajúcom konaní o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom. Z doteraz vykonaného dokazovania mal preukázanú nedostatočnú, adekvátnu a empatickú starostlivosť a pozornosť matky k maloletým deťom, ktorá hľadá stále viac intenzívnejšie prostriedky, ktoré majú presvedčať o jej neomylnnej pravde, čím stále viac živí platformu opozičného nastavenia detí k otcovi i s pridruženými dôsledkami na ich zdravý psychický a fyzický vývoj tak, ako to napokon podrobne zdôvodnil v odseku 24. napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ išlo o opakovaný návrh otca na umiestnenie maloletých detí do ústavného odborného zariadenia a zákaz styku matky s maloletými, tu nezistil žiadne ďalšie skutočnosti, ktoré by viedli ku zmene stanoviska súdu uvádzanému vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí o zamietnutí tohto návrhu v uznesení č.k. 1P/37/2018-1896 zo dňa 24.11.2022, ktoré bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 10CoP/2/2023-2114 zo dňa 02.02.2023. Navyše vo vzťahu k hospitalizovanému maloletému N. takáto úprava pomerov by bola kontraproduktívna ku jeho potrebe medicínskej psychiatrickej intervencie, ktorej sa práve podrobuje a vo vzťahu ku maloletému R. súd v záujme nápravy nepriaznivého stavu preferuje pred hraničným riešením nariadenie psychologického poradenstva a terapie. Na základe týchto skutočností potom návrh otca zamietol ako aj súvisiaci návrh na uloženie dočasného zákazu styku matky s maloletými deťmi. Zároveň zamietol i návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia na zverenie detí do jeho osobnej starostlivosti, keď mal za to, že v danom štádiu konania je takýto návrh nedôvodný bez ďalšieho dokazovania. Maloletý N. H. je a bude podľa predpokladov dlhodobo hospitalizovaný, aktuálne je v diagnostickom procese a v procese medicínskej terapie. V prípade zmeny rodičovskej starostlivosti by bez adekvátnej prípravy a diagnostikovania jeho stavu takýto právny úkon mohol potenciálne zmariť cieľ psychiatrickej liečby, aj psychologické terapie. Pokiaľ ide o maloletého R., tu súd poukázal na aktuálne platné rozhodnutie Krajského súdu v Žiline o rozšírenej úprave styku otca s maloletými deťmi, počnúc od 01.07.2023 v každom prvom víkende v mesiaci, čo je podľa názoru súdu v tomto štádiu konania dostatočné na postupné rozvíjanie vzájomných citových väzieb medzi otcom a maloletým dieťaťom.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote prostredníctvom svojej právnej zástupkyne otec maloletých detí. Žiadal rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku IV. zmeniť, jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu vyhovieť dôvodiac tým, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil naliehavosť skutkového stavu, nevyhnutnosť zásahu do pomerov účastníkov a v tomto smere dôvodnosť jeho návrhu. Zároveň napadol i výrok III., ktorým súd uložil matke a maloletému povinnosť absolvovať individuálne psychologické poradenstvo a psychologickú terapiu u psychológa podľa vlastného výberu matky, keď konštatoval, že takéto opatrenie už v minulosti nevedlo k adekvátnym výsledkom a prakticky nesplnilo žiadny účel. Poukazoval na nečinnosť súdu, keď preddavok na znalecké dokazovanie zložil v máji 2018, pričom súd ustanovil znalca PhDr. Halašovú až uznesením zo dňa 16.09.2019, teda 16 mesiacov po zložení preddavku a rok po tom, ako otec namietal, že súd je napriek zloženému preddavku nečinný. Matka navyše opakovane nereagovala na výzvy psychologičky, ignorovala ich a dostavila sa na vyšetrenie k znalcovi až po tom, keď jej súd udelil poriadkovú pokutu, pričom deti boli matkou na úkon pripravené, takže boli nastavené antagonisticky a odmietali sa vyšetrenia zúčastniť a so znalkyňou z odboru pedopsychiatria spolupracovať. Stav maloletého N. je viac ako kedykoľvek predtým vážny a kritický. Pokiaľ predtým návrh zdôvodňoval ohrozením maloletého na zdraví a zdravom vývoji a hrozbou vzniku psychickej ujmy v dôsledku konania matky, dnes už je jeho fyzické a psychické zdravie v dôsledku konania jeho matky poškodené. Samotná znalkyňa Halašová uviedla vo svojej výpovedi, že zákonný zástupca, u ktorého sú maloleté deti, má všetku zodpovednosť za formovanie ich vzťahov k svetu, vrátane ich vzťahu k tak blízkej osobe ako je ich otec a pokiaľ sa vyčerpajú všetky výchovné opatrenia spočívajúce v nariadení rodičovských intervencií, zostáva iba vyňatie maloletých z výchovného prostredia, v ktorom sa nedarí odstrániť daný problém, teda stretávanie sa maloletých detí s otcom. Opatrenie, ktoré nariadil súd v znení napadnutého výroku III. uznesenia, sa nielenže nenaplní, ale súd ukladá za povinnosť niečo, čo matka už dva roky realizuje s ňou zvoleným psychológom a neprináša to očakávanú zmenu postojov matky, ktorá jediná bráni v styku detí s otcom a z princípov, na základe ktorých matka k psychoterapii už dva roky pristupuje, ani nenaplní. Mal za to, že práve po oboznámení sa matky s uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 02.02.2023, matka začala sprádzať svoje paranoidné plány, ktoré priviedli syna N. k rôznym psychózam a poškodeniam jeho fyzického zdravia. Napriek tomu, že syn ho od 05.12.2022 nevidel, matka tvrdí, že ho otec traumatizuje a je zodpovedný za vzniknutý stav, čo je absolútne zavádzajúce. Samotný odvolací súd v odseku 36. vyššie označeného uznesenia uviedol, že je v ďalšom na matke uvedomiť si nedostatky svojho prístupu a jeho závažných dôsledkov. Napriek tomu, že po rozhodnutí odvolacieho súdu sa styk

mal realizovať bez prítomnosti matky, matka vždy doviezla maloletého a z dohľadnej blízkosti sa nikdy nevzdialila, napriek tomu, že bola vyzvaná, aby si tieto stretnutia nenahrávala, urobila pravý opak a nahrávku si vždy vyhotovila ona a zároveň aj maloletý R.. Poukázal taktiež na dôvody predchádzajúceho rozhodnutia Krajského súdu v Žiline, kde v odseku 44. výslovne uvádza, že v prípade ďalšieho účelového konania matky smerujúceho k zmareniu stretávania sa detí s otcom, je súd prvej inštancie povinný z úradnej moci začať konanie o zmene starostlivosti o maloleté deti. Napriek jednoznačným inštrukciám odvolacieho súdu sa za posledné štyri mesiace presvedčil len o tom, čoho je reálne matka schopná, aby presadila svoje. Absentuje v jej konaní záujem o blaho jej detí, čo preukazuje opäť len nespôsobilosť na riadnu výchovu a doslova vážne ohrozovanie zdravia a zdravého vývinu maloletých.

3. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení sa pripojil k odvolaniu otca, a to vo výroku III., kedy mal za to, že výber psychológa zo strany matky je v tomto prípade neadekvátny a matka by mala absolvovať minimálne psychologické poradenstvo v Centre pre deti a rodiny Istebné, ktoré je účastníkom konania. Navrhla maloleté deti zveriť do osobnej starostlivosti otca a nesúhlasil s opatrením umiestniť maloleté deti do ústavného odborného pracoviska so zámerom odbornej pomoci a obnovy vzťahu detí k otcovi a uložením dočasného zákazu styku a kontaktovania matky s maloletými deťmi.

4. Komisár pre deti vo svojom vyjadrení poukazuje na rozsiahly spisový materiál a najmä závery znaleckých posudkov mal za to, že výchovné opatrenie, ak vôbec bude prebiehať, bude mať len formálne znaky, pričom reálne nie je možné očakávať zmenu postoja matky, a tým aj maloletého vo vzťahu k otcovi. Poukazoval na to, že na zmenu postoja a zmysľania maloletého nepostačuje ambulatná forma, resp. nejaká iná dochádzková forma realizácie výchovného opatrenia, ale na naplnenie cieľa výchovného opatrenia je potrebná pobytová forma maloletého, resp. maloletých tak, aby boli mimo prostredia matky a aby prebiehala riadna diagnostika maloletého alebo maloletých a na základe tejto diagnostiky je možné následne stanoviť metódy práce s maloletými smerujúce k cieľu a k naplneniu výchovného opatrenia. Kolíznym opatrovníkom je Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Liptovskom Mikuláši v zastúpení PhDr. R. a pre vytvorenie si celkového obrazu bude potrebné úzko spolupracovať a komunikovať s kolíznym opatrovníkom.

5. Okresná prokuratúra vo svojom vyjadrení považovala odvolanie otca za nedôvodné a plne sa stotožnila s rozhodnutím prvostupňového súdu. Od prijatia uznesenia Krajského súdu v Žiline 10CoP/2/2023-2114 zo dňa 02.02.2023 matka ani v minimálnej miere nepristúpila ku prestavbe svojich postojov, súd u nej neviduje žiadne náznaky sebareflexie a prehodnotenia svojho negatívneho vplyvu na prežívanie svojich detí, pričom krajský súd uviedol, že po zlyhaní doterajších prostriedkov ostáva v ďalšom na matke, či je v jej mentálnych kapacitách uvedomiť si nedostatky svojho prístupu a jeho závažných dôsledkov - úplné vytesnenie otca a mužského vzoru zo života svojich synov a pokiaľ áno, má priestor dobrovoľne vyhľadať v tomto smere odbornú psychologickú pomoc. Pokiaľ ide o opakovaný návrh otca na umiestnenie maloletých detí do ústavného odborného zariadenia a zákaz styku matky s maloletými deťmi ako aj návrh otca na zverenie detí do jeho osobnej starostlivosti v dočasnom režime neodkladného opatrenia, tu sa plne stotožnil s odôvodnením prvostupňového súdu, ktorý tieto návrhy v danom štádiu konania ako nedôvodné zamietol. Otcovi bol uznesením Krajského súdu v Žiline o neodkladnom opatrení 10CoP/2/2023-2114 zo dňa 02.02.2023 vytvorený dostatočný priestor pre oživenie vzájomných vzťahov medzi deťmi a otcom potrebné pre ich zdravý psychický a sociálny vývin, ktorý však otec v plnej miere nevyužíva.

6. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu mu danom ust. § 65, § 66 CMP a napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II., III. podľa ust. § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušil a vo výroku IV. ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

7. Ako vyplýva z obsahu spisu, medzi účastníkmi prebieha konanie na základe návrhu otca o úpravu styku s maloletými deťmi, o návrhu otca na zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti a konanie o uloženie výchovného opatrenia.

8. Naposledy Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 10CoP/2/2023-2114 zo dňa 02.02.2023 upravil styk otca s maloletými deťmi formou neodkladného opatrenia, keď zmenil uznesenie Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši č.k. 1P/37/2018-1896 zo dňa 24.11.2022 aj vo výroku (výrok II.), ktorým prvostupňový súd nariadil neodkladné opatrenie, kde uložil povinnosť matke absolvovať individuálne psychologické poradenstvo a psychologickú terapiu u psychológa alebo v pracovisku psychologického poradenstva a psychologickkej terapie, ktoré si zvolí podľa vlastného výberu. Nadviazal na závery svojho

predchádzajúceho rozhodnutia (10CoP/51/2022 zo dňa 27.10.2022), keď konštatoval, že nič, čo sa udialo z hľadiska terapií poradenstiev (vrátane súdom nariadených), nespĺnilo svoj účel a je zjavné, že psychologická pomoc/poradenstvo rodičom (predovšetkým matke) nevedie k cieľu (náprave vzťahov a väzieb detí k otcovi). Konanie matky je motivované snahou vytesniť otca zo života detí, čo napokon vyplýva i z niekoľkých znaleckých posudkov, ktoré boli vo veci vypracované.

9. S takýmito závermi sa v podstate stotožnil i Úrad komisára pre deti a kolízny opatrovník vo svojich vyjadreniach k podanému odvolaniu zo strany otca.

10. Od vyššie citovaného rozhodnutia odvolacieho súdu sa postoj matky žiadnym spôsobom nezmenil (tak, ako to napokon správne konštatuje i otec vo svojom odvolaní), a preto i odvolací súd dospel k presvedčeniu, že ďalšie uloženie povinnosti matke a maloletému dieťaťu absolvovať psychologické poradenstvo formou neodkladného opatrenia, je v tomto prípade nadbytočné (nemôže splniť predpokladaný účel), a preto napadnuté uznesenie v časti, kde súd začal konanie bez návrhu, zrušil (§ 389 ods. 1 písm. d) CSP).

11. Pokiaľ išlo o návrhy otca na nariadenie neodkladných opatrení, v tejto časti sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia uvedenými v odsekoch 25. a 26. dôvodov a zamietajúce rozhodnutie v tejto časti potvrdil (§ 387 ods. 2 CSP).

12. Tak, ako to napokon správne konštatuje i súd prvej inštancie v odsekoch 25. a 26. napadnutého uznesenia, v podmienkach SR, v prípade kvalifikovanej nespolupráce jedného z rodičov, aktuálne neexistuje zariadenie vhodné na účel umiestnenia detí s cieľom prehĺbovania vzťahu s druhým rodičom a zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti otca v tomto štádiu konania by bolo predčasným a vzhľadom na pretrvávajúce konflikty medzi účastníkmi by zmena výchovného prostredia mohla byť spúšťačom neželaných reakcií (tak, ako to napokon konštatuje i prvostupňový súd v dôvodoch svojho rozhodnutia).

13. Záverom je potrebné zdôrazniť, že vzhľadom na dĺžku samotného konania a rozsiahlo vykonaného dokazovania si situácia vyžaduje rozhodnutie vo veci samej (po vyhodnotení vykonaného dokazovania).

14. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).